

FÖRSÖRJNINGSKRAVET

Berättelser om splittrade familjer

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Alam från Eritrea
2. Omer från Eritrea
3. Yordanos från Eritrea
4. Mohammed från Irak
5. Maria från Syrien
6. Tedros från Eritrea
7. Försörjningskravet
8. Om rapporten

”De är barn. De förstår inte. De ringer mig så ofta.”

”Jag hade inte fått rätt information.”

”Jag är en halv människa utan min familj.”

“
Älskar du mig inte
mamma?
Är det därför jag inte
får komma?
”

ALAM FRÅN ERITREA

Ensamstående mamma till en son

Det var omöjligt för mig att leva i Eritrea. Jag ställdes inför ett dilemma. Skulle jag fly ensam eller med mitt barn? Jag var rädd. Om man lämnar Eritrea illegalt finns det en risk att man blir dödad. Så jag beslöt mig för att lämna honom. Jag tänkte att om jag inte överlever så överlever åtminstone min son. I efterhand ångrar jag mitt beslut. Men då tänkte jag att om något händer mig ska barnet överleva. Därför lämnade jag honom. Han var sex år då. Nu är han snart 12 år.

Han befinner sig i Etiopien och väntar på att få komma till mig. Jag har fått avslag på två ansökningar om familjeåterförening. Jag hade fått höra att om barnet är minderårigt kan man göra ansökan när som helst, men det var fel. Jag ansökte för sent och kom att omfattas av försörjningskravet. Först sa de att jag inte hade tillräckligt god ekonomi. Det arbete jag hade var ett sommarjobb vilket de inte kunde acceptera. De sa också att jag inte hade godkänd bostad. Sedan lyckades jag skaffa en fast anställning och hitta en bostad på en ort som ligger två timmar bort. Jag pendlar. På helgen åker jag dit. Men nu säger de att jag inte kan ta hand om min son om jag pendlar. Så min son har inte fått komma.

Jag åker till jobbet klockan tio över fem på morgonen, men vaknar redan klockan två. Jag sover bara några få timmar varje natt och ligger sedan vaken i flera timmar och tänker på min son. Men när jag vaknar på natten blir jag också lite orolig för att tappa kontrollen, så jag brukar försöka läsa Bibeln och be till Gud att jag ska få

behålla fattningen. Jag har ingen vilja att ringa vänner och prata, för frågan om mitt barn kommer upp och det är smärtsamt. Jag har valt att hålla alla tankarna inom mig och bara fundera och längta efter min son. Jag har sett vilken stress som skapas hos föräldrar i min situation. Det finns en rädsla hos mig för att jag inte ska klara av den psykiska påfrestningen. Att jag inte kommer att klara den här bördan. Det skrämmer mig. Jag var sjukskriven förra veckan. Jag börjar känna av hjärtat. Min hälsa har blivit påverkad. På min arbetsplats tycker de synd om mig. De känner till min situation. Men jag vill inte prata om det så ofta. Det gör för ont.

Min son mår inte bra. Han har sett att många andra familjer som kommit till Etiopien redan har fått åka till Danmark eller England. Han börjar att ifrågasätta mig. ”Du ljuger. Varför får jag inte komma till dig? Andra familjer som har kommit efter mig har redan åkt. Det du har lovat mig är inte sant.” Sådana saker säger han till mig. Jag ringer honom bara en gång i veckan eftersom de här anklagelserna är så hjärtskärande. Det hörs att han har börjat ge upp hoppet. Jag har berättat att det enda som är kvar är att jag behöver ordna en bostad som räcker för oss båda. Jag kommer antingen köpa bostad eller få en hyreslägenhet. Men han kan inte förstå det. Det är en kulturkrock. I hemlandet kan man bo fyra eller fem personer i ett rum. Så han frågar mig om jag bor på gatan. Det är svårt att förklara så att han ska förstå. ”Älskar du mig inte mamma? Är det därför jag inte får komma?” Sådana frågor ställer

han. Jo, det gör jag, säger jag då. Då invänder han att det finns andra familjer som har fem barn, de fick åka. Att det bara är han, som är ensam, som inte får åka. Han undrar varför jag inte kan hjälpa honom...

Han mår inte bra. När han bodde i Eritrea bodde han hos min syster som är gift och har barn. De lämnade Eritrea och kom till Etiopien. Han ville inte vara ensam. Han sa att han ville vara med sin moster. Jag lät smuggla honom. Det kostade en hel del. Så när han kom till Etiopien var han med min systers familj igen. Men sedan fick min systers familj komma till Sverige, så han blev kvar ensam i Etiopien. Man kan tänka sig hur det var för honom att bli lämnad igen. Han blir lämnad hela tiden. Han har blivit påverkad av det. Det är också något annat som har hänt. I Etiopien finns det grupper som kidnappar barn. Mitt barn råkade ut för det. Någon måste ha förstått att hans mamma är utomlands. Jag behövde betala 2 200 dollar för att få honom fri. Så nu vill jag inte ens att han ska gå ut för varje gång han gör det finns risk att någon tar honom igen. Han är bara hemma i rummet jag hyr åt honom. Det enda han har att göra är att spela spel på sin mobiltelefon. Det är också dyrt med mobiltelefonen, men jag låter honom fylla på pengar på mobilen bara för att han ska hålla sig sysselsatt. Och trots att Etiopien är ett utvecklingsland är det dyrt att leva där. Jag skickar 3 500 kronor varje månad för att betala hans hyra och mat. Det är ekonomiskt tungt för mig. Det har blivit en ond cirkel. Jag kan inte spara pengar och kan inte heller få hit min son.

Jag har börjat säga till min systers barn att när de pratar med min son på telefon ska de inte berätta att vi har det bra. Det blir för påfrestande för honom att höra det. Men de berättade en gång för honom att det hade snöat här. Han blev så nyfiken. ”Vad är snö? Hur är det när det snöar?”

När jag flydde från Eritrea och lämnade min son var han sex år. När han var liten hade vi en väldigt kärleksfull relation. Vi gjorde allt tillsammans och hade så roligt. Om jag spelade musik brukade han dansa med mig. Jag har många starka minnen.

Förra året besökte jag min son i Etiopien. Jag var hos honom i sex veckor. Han kunde inte få nog av mig. Han kramade mig hela nätterna. När jag skulle åka bad han mig att gömma honom i min väska... Han trodde det skulle vara så enkelt. Det var väldigt smärtsamt att skiljas från honom. På flygplatsen skrek han så högt att det kom poliser för att kolla vad som hänt. Jag gav honom hopp, jag sa att han snart kommer kunna resa till mig. Planet lyfte från Addis Abeba klockan elva på kvällen. När vi kom in i planet sov alla. Men jag kunde inte få någon sömn alls den natten. Jag hörde bara hans skrik.

OMER FRÅN ERITREA

Make och pappa till sex barn

När jag flydde från hemlandet kunde jag inte ta med min fru och mina sex barn. Jag fick uppehållstillstånd i Sverige 2015 och ville då att min familj skulle komma till mig. Jag fick höra att familjen måste ansöka på plats, där de befinner sig, eller ansöka via internet. Men det finns inte någon svensk ambassad i Eritrea. Så där är det omöjligt att ansöka. Man måste därför ta sig till Sudan eller till Etiopien. Samtidigt hade jag språksvårigheter och kunde inte göra ansökan på internet. Så det dröjde till 2017 innan min familj ansökte om att få återförenas med mig här i Sverige. De hade då kommit till Etiopien där de ansökte på ambassaden. Men 2016 hade lagen ändrats, så när de ansökte fanns det ett krav på att jag skulle ha bostad och inkomst för att min familj skulle få komma till mig. Jag hade fått en lägenhet med fyra

rum och hade alltså en tillräckligt stor bostad. Jag hade också en anställning, men inkomsterna räckte inte. Det saknades några tusen. De sa att jag inte kunde försörja mina sex barn och min fru. Vi beslutade att så många som jag kunde försörja skulle få komma hit. Så nu är fem av mina barn här hos mig. Min fru och ett barn är kvar i Etiopien. Jag är glad över att fem barn fick komma hit. Det hade varit svårt om hela familjen hade varit kvar i Addis Abeba. Där dör folk på gatan varje dag. Nu är fem av mina barn på en trygg plats. Men familjen är fortfarande splittrad.

Det är väldigt svårt. Min fru lider av psykisk

ohälsa. Hon kan inte så mycket om Etiopien och är ensam där med vårt yngsta barn som snart fyller sex år. Jag är orolig för deras skull. De har inget att göra. De bara väntar på mig. Min systerdotter är där. Hon hjälper min fru med allt. Men min systerdotter väntar på att få åka till Tyskland och jag vet inte vad vi ska göra när hon åker. Barnen som är här med mig mår bra. De tycker om fotboll, att träffa kompisar och att gå till simhallen. Men de längtar efter sin mamma. Han som är yngst av barnen här har mardrömmar. Han saknar sin mamma.

Min fru och dotter är där och vi är här. Det är inte lätt. Vi hörs nästan varje dag, men det är inte alltid det lyckas eftersom linjen är dålig. Det är väldigt svårt att bara kunna höras via telefon. Egentligen skulle vi bo tillsammans, jag och min fru. Nu har jag hela ansvaret

för barnen som är här. De behöver sin mamma. Så är det i vår kultur. Det är svårt att ändra över en natt.

Förr arbetade jag i Stockholm. Men när barnen kom och jag skulle ta hand om dem gick det inte längre att pendla från platsen där vi bor till Stockholm varje dag. Jag var tvungen att avsluta min anställning. Min plan är att visa barnen hur man köper mat och går till skolan. Sen ska jag börja arbeta igen och försörja familjen. Vi kommer att ansöka om att min fru och mitt barn ska få komma hit. Jag drömmer om dagen då hela familjen är återförenad.

”Jag drömmer om dagen då hela familjen är återförenad.”

YORDANOS FRÅN ERITREA

Ensamstående mamma till fyra barn

Det är mina barn som ringer. De ringer mig minst tolv gånger per dag. Om jag inte svarar blir de oroliga så jag kan inte låta bli att svara, även om jag är upptagen, till exempel om jag är på lektion. Jag kan inte koncentrera mig. Mina tankar är alltid hos dem. När de ringer ställer de alltid samma frågor. ”Har du varit hos Migrationsverket? Har de svarat? Har du ringt?” Sådana frågor. Jag slutar skolan klockan 12. Då brukar jag försöka söka arbete. Men då ringer barnen. Och när de hör att skolan är slut frågar de varför jag inte går till Migrationsverket. De förstår inte att det här kan ta hur lång tid som helst. De är barn. De förstår inte. De ringer mig så ofta. Jag gråter jättemycket. Att inte kunna ge ett konkret svar om när de ska få komma är jättesvårt. De är i Addis Abeba. Det är en stor stad och det är inte tryggt där. Så jag försöker lugna dem. De är bara hemma i rummet jag hyr åt dem och gör vardagsysslor, lagar mat och sånt. De går inte i skolan. Tvillingarna, flickorna, har nu varit där i tre år. Sonen kom till Addis Abeba för ett år sedan. Nu ringer barnen igen... När jag inte svarar brukar de ringa till sin bror, alltså min son som bor här med mig. Han brukar säga att de inte ska stressa mig. Han ber dem att inte ställa frågor om när de ska få komma och försöker förklara att jag inte vet, att vi väntar på svar. Han är ambitiös, tycker om skolan och försöker lära sig engelska. Men när han ser mig gråta mår han inte bra. Han försöker stötta mig och säger att det bara är en fråga om tid. Självklart saknar han sina syskon. Om de inte ringer lika ofta som vanligt börjar han undra. Om han inte hört från dem på några timmar

kan han bli orolig och fråga mig ifall de ringt mig. Addis Abeba är en stor stad. Det är inte säkert där.

2014 var jag tvungen att lämna Eritrea. Jag kunde bara ta med mig min yngsta son. Det var honom jag kunde bära. Jag tvingades lämna mina tre andra barn och mina gamla föräldrar.

I december 2015 fick jag mitt uppehållstillstånd, men jag förstod inte reglerna. När jag intervjuades första gången hade jag berättat om min familj. Jag trodde att det räckte och att man skulle hämta mina barn. Det kan bero på språksvårigheterna att jag inte visste att jag behövde ansöka om familjeåterförening. Men jag hade i alla fall berättat för Migrationsverket om mina barn. Så när jag fick höra om de nya reglerna, och att ansökan om familjeåterförening ska göras inom tre månader från att uppehållstillstånd beviljas, trodde jag inte att reglerna kunde gälla mig. Jag hade ju berättat för dem om mina barn. När jag väl förstod de nya reglerna hade de redan trätt ikraft. Det dröjde till 2018 innan jag ansökte om att barnen skulle få komma.

Att det dröjde berodde på att barnen behövde hjälp av en vuxen för att komma till Etiopien. Det fanns ingen som kunde hjälpa dem. Mina föräldrar är för gamla. Barnens pappa vill inte ha med sina barn att göra. Vi har skilt oss. Han hade problem med spel och alkohol och misshandlade mig. En gång vaknade en av tvillingarna av mitt skrik och fick se när han slog mig med käpp i huvudet. Hon var fem år gammal då. Men våra familjer ville att vi skulle fortsätta, att jag skulle bita ihop. Till slut lämnade jag honom.

I juli 2019 åkte vi, jag och min son som bor med mig, till Etiopien för att hälsa på barnen. Vi stannade där en månad. Det kostade 20 000 kronor att resa dit, så ekonomiskt var det svårt. Men vi saknade varandra så. Jag var överlycklig över att träffa dem igen. Men jag har varit ifrån dem i sex år så att träffa dem efter så lång tid var samtidigt inte lätt.

De trivs inte i staden. Det är en stor stad och de kan inte språket. Någon enstaka gång gick vi ut. Jag köpte juice åt dem. Men mest var vi hemma. Det är inte en trygg stad. Hemma umgicks vi, pratade och skojade. Barnen ville knappt sova. Min yngsta son ordnade så att de andra tre kunde dra lott om vem som skulle få sova med mig. När hans bror vann skojade tvillingarna, flickorna, och sa att pojkarna hade fuskat. De hade roligt ihop. Annars är tvillingarna ganska lugna av sig medan pojken är lite mer livlig.

Jag kom dit för att ge dem tröst, för att de skulle känna sig trygga genom att jag var där. Men jag visste samtidigt att jag skulle behöva lämna dem igen och det var jobbigt. Tankarna snurrade. När ska vi kunna ses igen? Var ska vi bo? Min äldsta son ville följa med i resväskan... Nu ringer barnen igen. Det skulle vara bra om jag kunde hitta ett jobb. Om jag arbetade skulle jag inte kunna ha telefonen med mig. Då skulle jag bli distraherad, avlastad på något sätt. Det är väldigt svårt att tre av ens barn är där borta, ensam, utan en vuxen som ger dem råd och som kan säga hur de ska göra. Det är påfrestande. Den nya lagen är väldigt hård. Den har påverkat många,

inte bara mig. Det finns mammor som har blivit psykiskt sjuka på grund av att de inte kan ta hit sina barn. Jag tänker särskilt på en mamma som jag träffat. Hon har fått avslag fyra gånger och ett av hennes barn fyller snart 18 år. Hon kunde inte prata sammanhängande.

Framtiden? Jag och min son bor i en etta och jag har inget arbete. Så det ser inte ljus ut. Jag får lämna det i Guds händer.

”De är barn. De förstår inte.
De ringer mig så ofta.”

MOHAMMED FRÅN IRAK

Make och pappa till tre barn

Jag har varit med om hemska saker. Min pappa var med i Baathpartiet, Saddam Husseins parti. Efter den amerikanska invasionen och regimens fall blev många som tillhörde partiet torterade eller dödade. Andra flydde. Vi blev hotade, så vi flydde från plats till plats. Vi var alltid på flykt. Efter en tid i Irak flydde vi till Syrien. När det blev oroligt där återvände vi till Irak. 2010 gifte jag mig med min fru och vi fick tre barn. Vi kom från samma område. Men jag kunde inte bo med min familj. Vi träffades i hemlighet. Ibland i Bagdad. Ibland kunde jag ta mig till vår hemstad i hemlighet, utan att någon kände igen mig.

Jag hade en fabrik. En dag när jag var där blev jag kidnappad. Kidnapparna bröt mina ben. Jag har fortfarande problem med nacken efter tortyren de utsatte mig för. Och som ni ser vanställde de mitt ansikte. Jag blev inlagd på sjukhus och var där i fyra månader. När jag lämnade sjukhuset var jag svag, både mentalt och fysiskt. Nästan utslagen. Jag beslutade mig för att fly från Irak. Men i början kunde jag inte gå utan fick

använda kryckor. Jag tillbringade därför tid hos min bror för att kunna återhämta mig. Jag flydde från Irak när jag mådde lite bättre och kunde gå igen... Jag flydde utan att träffa min familj en sista gång.

Jag har inte träffat dem sedan 2014.

Min asylansökan avslogs. Jag överklagade beslutet och domstolen beviljade mig asyl. Först då började jag tänka på hur jag skulle kunna ta hit min familj. Tidigare hade allt kretsat kring om jag skulle få stanna eller inte. Jag hörde att det finns en regel som innebär att om en ansökan om familjeåterförening görs inom tre månader efter att man har fått uppehållstillstånd får familjen komma utan att man har bostad eller arbete. Men allt blev försenat. Jag hann inte göra ansökan i tid. För att göra en ansökan om familjeåterförening måste ansökan göras på hemsidan. Det var vad jag fick höra. Du behöver då de fyra sista siffrorna i ditt personnummer. Det är också andra papper som måste ges in med ansökan.

Ett äktenskapsbevis som ska vara översatt till engelska. Familjen måste ha pass. Barnens personbevis måste vara godkända och översatta. Sen var jag tvungen att skriva fullmakt och skicka den till Irak för att barnen skulle kunna skaffa pass. Jag hann inte ordna allt.

För att få ett personnummer av Skatteverket var jag tvungen att få mitt uppehållstillståndskort. Det bevisar att jag har uppehållstillstånd. Men det blev väldigt försenat. Så jag tog med mig beslutet från domstolen till Migrationsverket. En vän som talar engelska följde med. Jag frågade varför jag inte hade fått kortet ännu och vad jag skulle göra. De sa att de väntade på att allt skulle registreras i systemet, att jag skulle vänta på kortet och att de skulle hjälpa mig när jag hade fått det. Min SFI-lärare hjälpte mig att skriva ett brev till Migrationsverket. I brevet berättade att jag ville göra en ansökan om familjeåterförening och att jag behövde mer tid. Vi beskrev i detalj vad som hade hänt och att allt blivit försenat. Hade jag fått tillståndskortet några dagar efter domstolens beslut hade det kanske varit möjligt att hinna lämna in ansökan. Men när jag väl fick kortet återstod bara några dagar innan fristen löpte ut. Fristen passerade utan att jag hade hunnit ordna med allt. Jag gick tillbaka till Migrationsverket. De sa att det var för sent.

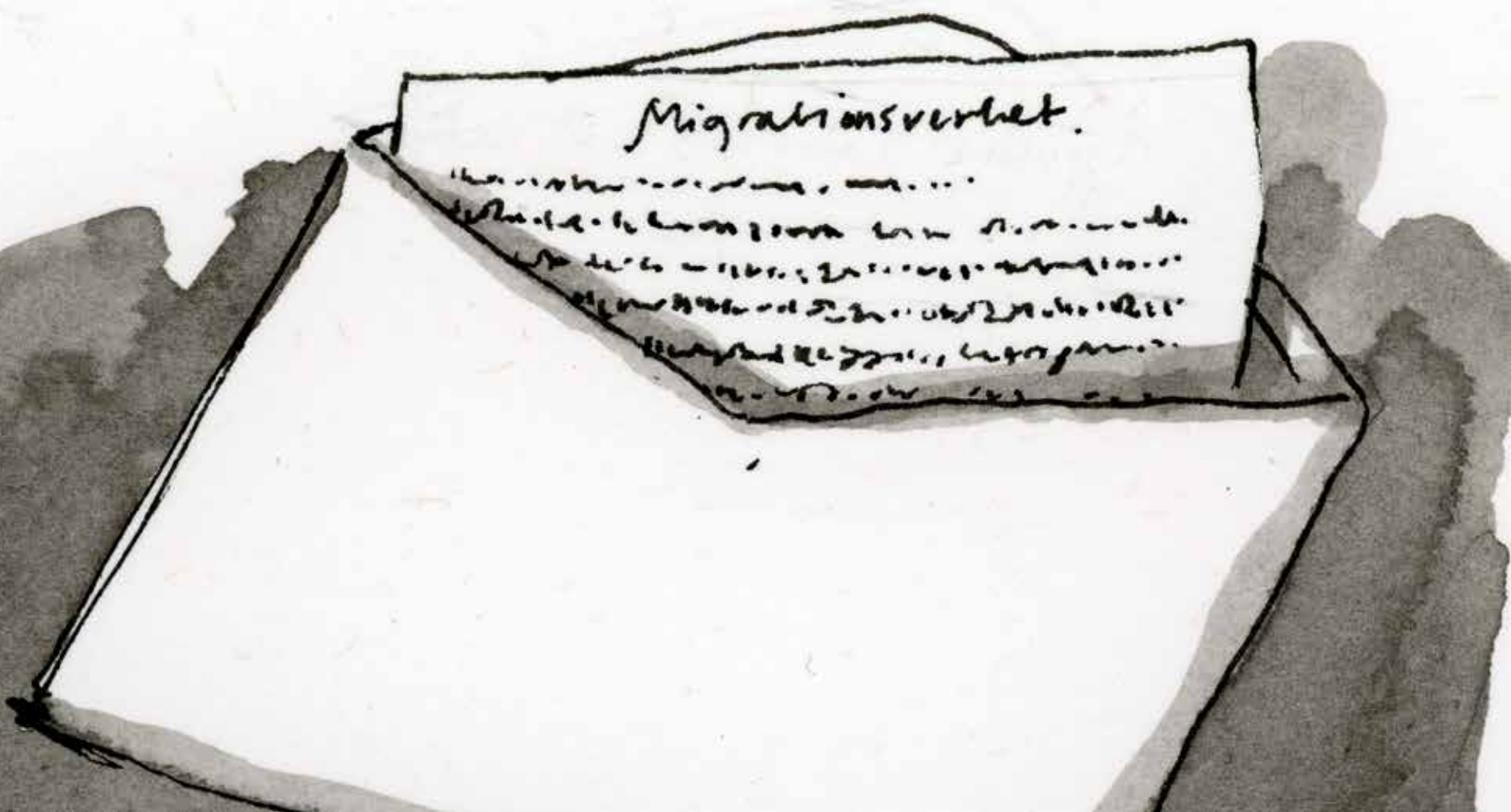
Jag hade inte fått rätt information. När jag hade lämnat in brevet kunde Migrationsverket ha berättat att jag kunde ansöka även utan att ha de fyra sista siffrorna i mitt personnummer eller att jag kunde ha lämnat in en pappersansökan och att ansökan inte behövde vara komplett för att lämnas in. Att jag hade missförstått allt.

Jag fick hjälp att göra en ansökan och hoppades att den kanske skulle godkännas trots allt. Men eftersom min ansökan hade kommit in för sent omfattades jag av försörjningskravet. Jag hade varken arbete eller godkänd bostad så ansökan avslogs. Överklagandet avslogs också trots att jag beskrev min situation. Jag har i efterhand träffat personer som har lämnat in sina ansök-

ningar efter att tremånadersperioden passerat och för dem gick det bra. Men min ansökan avslogs.

Att uppfylla försörjningskravet? Det verkar nästintill omöjligt. Jag hittar inte ens ett städjobb. Jag kan inte hitta ett jobb trots att Arbetsförmedlingen är beredd att betala sjuttio procent av lönen. Man har tur om man hittat ett städjobb. Men jag försöker och hoppas på Guds hjälp, trots att det känns som att staten inte vill ha oss här. Lagen blir stramare och stramare. Det borde finnas undantag för personer som kommer hit och som inte kan lagar och regler. I framtiden kan personer som kommit hit vara en tillgång för landet. De krav och regler som finns idag är omöjliga att uppfylla. Jag har alltid kämpat hårt, varit duktig i skolan. Men situationen har börjat påverka mitt mående. Jag har börjat bli glömsk. Det händer att jag glömmar mina fyra sista siffror. Jag har fått stora koncentrationssvårigheter. Jag mår i allmänhet mycket sämre psykiskt. Det känns som det måste ske ett mirakel för att jag ska få ta hit min familj.

I vår kultur är det här inte lätt. Jag känner skam. Jag känner mig oduglig. Alltså, jag skäms och känner mig oduglig inför alla jag möter. Oduglig för att jag är här och inte kan ta hit min familj. Jag har försökt ta mitt liv två gånger. Hade jag inte fruktat Gud hade jag gjort det. Hade jag inte fruktat Gud har jag gjort det nu direkt. Min fru vill inte prata med mig. Det är som om vi vore skilda. Hon pressar mig. Hon säger att jag ska gå och prata med myndigheterna, att de kanske kan hjälpa mig. Hon vet inte hur reglerna här fungerar. Hon säger att jag inte tar ansvar för min familj, mina barn. Jag har sådana känslor av misslyckande. Misslyckande. Ibland pratar jag med mina barn. Det var två månader sedan nu. Min äldste son har blivit stor. Han frågar varför jag inte vill komma till dem. Varför de inte kan komma till mig. Jag försöker förklara, men... Hans sätt att prata, hans ord, får mig att gråta. Jag har inget mer att säga.

“
Min man är gammal. Han
behöver bo tillsammans
med mig. Han behöver
mänsklig värme.
”

MARIA FRÅN SYRIEN

Maka och mamma till tre vuxna barn

Jag vill veta varför detta har hänt mig. Jag har både arbete och lägenhet. Min man är gammal. Han behöver bo tillsammans med mig. Han behöver mänsklig värme. Varför får han inte komma? Varför har jag inte rätt att vara med honom? Vi har gjort allting. Vi har fyllt i alla papper, gjort intervjuer och gjort allt som behövs. Två gånger har han åkt till Sudan för att besöka den svenska ambassaden. Men de sa att de har räknat och att min inkomst inte räcker. Han har därför fått avslag, trots jag hade både jobb och lägenhet. Tremånadersregeln? Den innebär att ansökan om uppehållstillstånd beviljas utan krav på lägenhet eller jobb om ansökan görs inom tre månader. Ingen berättade om den regeln för oss. Hur skulle vi kunna känna till den? Jag är samtidigt tacksam över att svenska myndigheter har tagit emot mig. Jag är väldigt tacksam över att jag kom hit och träffade hjälpsamma och mycket snälla människor. Men vad gäller familjeåterförening... Att behöva leva i olika länder är fruktansvärt. Man måste få leva med sin familj. Annars blir hjälpen, att jag fick en fristad här, ingen hjälp. Det blir sämre. Att en familj får leva tillsammans måste komma i första hand. Då kan man förbättra sin situation. Jobba bättre. Det blir bättre för samhället. Utan familjen fungerar man inte. Man blir en belastning. Hela tiden tänker man på sin familj och hur de har det.

När vi gifte oss var vi glada och lyckliga. Vi fick barn och hade ett bra liv. Jag har studerat på

universitetet och har arbetat 27 år som lärare. Vi kunde gå ut ofta, vi kunde resa. Där vi bodde är det varmt på sommaren, så varje sommar brukade vi resa till svalare platser. Vi var lyckligt lottade och hade en bra situation.

Sedan kom problemen. Det blev jättesvårt att leva i Hasake. Det blev bara värre och värre. Det var skottlossningar och man kunde inte gå ut. Människors liv vändes upp och ned. Alla försökte rädda sig. Även om jag förklarar detaljerna är det svårt att förstå vad jag har behövt uppleva. Det är jättesvårt att lämna allt man har och fly. Man lämnar sitt liv. I början ville ingen fly men till slut hade vi inget val. Det kom en möjlighet att fly och jag tog den. Det kostade mycket pengar. Vi vill ha fred, leva i lugn och ro och känna oss trygga. Om det gick att fly från Hasake skulle alla göra det. Nu är amerikanerna och Daesh där. Kurderna också. Alla är där. Det är alla mot alla och de som lever där är under deras våld.

När jag kom till Sverige var jag väldigt rädd för explosioner och bomber. I Syrien fanns ofta varken elektricitet eller varmvatten så när jag kom till Sverige brukade jag skynda mig att laga mat så att strömmen inte skulle hinna ta slut. Det var mycket bra att min dotter var här när jag kom. Jag kunde bo hos henne innan jag fick arbete och en egen lägenhet. Jag fick också mycket hjälp från kyrkan. Jag lärde mig svenska där. De har hjälpt oss väldigt mycket. De försöker hjälpa oss psykiskt också. Vi får hjälp att glömma vad

som pågår och vad vi har varit med om. Det är svårt att beskriva min situation. Å ena sidan är det jättesvårt att vara utan min man, men å andra sidan känner jag mig bättre och tryggare när jag är i kyrkan. På söndagarna ber vi tillsammans. Jag har det jättebra och tackar Gud för det. Vi kan skratta åt oss själva också. Det är inte roligt för andra människor om jag gråter hela tiden och bara pratar om att jag saknar min man och vill träffa honom. Det är inte bra. Då kanske de tar avstånd från mig. Man får försöka vara stark.

Jag har fått hjälp genom att få stanna i Sverige. Men hjälpen är inte tillräcklig. Jag vill känna att livet är normalt och det är det inte. Vi är fortfarande i olika länder. Jag kan inte sova på natten. Jag tänker på hur vi har haft det, vilket liv vi har levt och vilka liv vi lever nu. Jag somnar kanske tre eller fyra på morgonen men sover kanske bara en eller två timmar. Jag vaknar trött, utan att ha ork att tänka. I morse vaknade jag halv fem och kunde inte somna om. Det är svårt att inte veta när jag ska få träffa min man igen. Men jag har det bra här. Jag har pengar och allt finns, elektricitet och transporter och inga skottlossningar eller bomber. För honom är det mycket svårare. Han har ingenting. Han kan inte göra något. Han är dessutom långt borta från mig. När det finns elektricitet och internet i Hasake har vi kontakt... Vi skrev till varandra sista gången i fredags, sedan dess har vi inte hörts. Om det var möjligt skulle vi prata varje dag. Jag drömmer om att min man ska komma hit så att vi får leva tillsammans här. Då kan vi börja om vårt gemensamma liv.

”Jag är en halv
människa utan
min familj.”

TEDROS FRÅN ERITREA

Make och pappa till sex barn

Jag har diskriminerats. Man har krävt att min familj ska ha pass från vårt hemland. Det kravet har inte ställts på andra från vårt land. Men det krävdes av oss, trots att de visste att sådana handlingar inte utfärdas till eritreanska medborgare som befinner sig i Eritrea. Det är något som inte stämmer. Det finns eritreaner som fick komma till Sverige utan att ha pass, med hjälp av DNA-test. Varför fick inte min familj vara med i den gruppen? Varför har man gjort skillnad på familjer?

Sverige är en rättsstat. En handläggare kan göra fel. Men om inte domstolen kan åtgärda felet, vad finns det då för något hopp? Nu upplever jag att lagen inte gäller alla. Jag upplever att det är individen som avgör vilka som får komma och om den individen gör fel är det ingen som rättar till felet. Jag har gett upp hoppet.

Sverige har haft ett bra anseende i Eritrea. Ni har varit där under lång tid och har hjälpt Eritrea i olika sammanhang. Ni är hjälpsamma och respekterar familjers rättigheter. Men den uppfattning jag har haft om Sverige och hur jag har behandlats här är två helt olika saker. Om jag fick ändra mig skulle jag ha rest till ett land där familjer kan återförenas. Jag är en halv människa utan min familj.

När jag ansökte om familjeåterförening hos Migrationsverket krävde de bevis, som pass och dopbevis för mina barn och min fru. Jag skickade in allt. Utom pass. Jag tydliggjorde att min familj inte kunde få eritreanska pass eftersom myndigheterna inte utfärdar sådana. Jag hade hört att andra familjer hade fått göra DNA-test och använda det som bevis. Handläggaren ringde mig och sa att min familj måste ha

pass. Jag svarade att det inte går. Hon sa då att det enda råd hon kunde ge var att jag skulle låta smuggla ut familjen från Eritrea, exempelvis till Sudan eller Kenya. Därifrån skulle de kunna ansöka om pass. Jag sa att det var olagligt att lämna hemlandet. Och dessutom var mina barn små, bara några år gamla. Om något skulle hända dem skulle jag inte kunna leva med det. Jag kunde inte ta den risken. Men hon sa att jag hade en månad på mig att uppfylla alla kraven. Efter en månad avslog Migrationsverket ansökan. Överklagandet avsågs också.

Men så öppnades plötsligt gränsen och min familj kunde komma till Etiopien. De gjorde en ny ansökan vid den svenska ambassaden i Etiopien. Det var för ett år sedan. Familjen behövde inte längre ha pass och fick då göra DNA-test. Så jag trodde att de äntligen skulle få komma. Men det hade tillkommit ytterligare ett krav. Jag var nu tvungen att ha bostad som skulle räcka till hela min familj. Jag bor i en etta som jag hyr i andra hand av kommunen och har inget arbete så vi fick avslag igen. Om jag ska säga sanningen så är mina möjligheter att uppfylla försörjningskravet i nuläget obefintliga. Men jag anstränger mig för att få en anställning. Problemet är att kravet på inkomst är så högt. Om det hade varit tillåtet att hämta familjen och få försörja dem enligt bästa förmåga, hade vi klarat oss. Vi hade kunnat leva enligt vår standard. Men de krav som ställs är omöjliga att uppfylla. Även för den som har bott här i 20-30 år. De krav som ställs är i själva verket hinder. Och när man söker bostad finns det ingen att få. Jag ser inget hopp.

Jag har en harmonisk familj. Vårt liv var kärleksfullt.

Vi var mycket tillsammans och klarade oss rätt bra. Jag arbetade som chaufför. Det var aldrig min tanke att lämna Eritrea. Men situationen förändrades och jag tvingades lämna landet och min familj. Nu är deras situation väldigt besvärlig. När min familj kom till Etiopien befann de sig först i flyktingläger och det var väldigt jobbigt. Nu är de hos min frus syster. Hon bor, som tur är, i Etiopien och har låtit dem bo hos sig. Men det är väldigt trångt för dem och barnen går inte i skolan. De små förstår inte vad som händer. De undrar varför jag inte kan göra så att de får gå i skolan. Jag försöker övertyga dem om att de ska få komma till Sverige snart och att de därför inte behöver börja i skolan i Etiopien. De mår inte bra. Jag kan inte hjälpa min familj ekonomiskt. Så det är väldigt svårt, både ekonomiskt och socialt. Men jag gör mitt bästa. Jag har skaffat körkort för att kunna arbeta som busschaufför. Jag anstränger mig verkligen för att hitta arbete, men jag har inte lyckats än.

Det är en väldigt svår situation. Jag och min fru gifte oss för 30 år sedan. Det är lång tid men vi är fortfarande kära. Och det ger oss någon slags ork. Hon säger att vi kommer att klara av det här. Men min son som är 12 år gammal har börjat ifrågasätta mig. Han har börjat tänka att jag kanske inte vill ha dem och att det är därför jag inte hjälper dem. Han har börjat bråka med mig och med familjemedlemmarna där nere. Vi kan inte hantera det ordentligt och jag undrar hur han mår psykiskt. Det oroar mig mycket. Han är medveten om situationen de befinner sig i och det tynger honom.

Även om min familj får uppehållstillstånd är jag rädd att de kommer bli en börda för Sverige. De kommer vara traumatiserade när de kommer hit. De kommer vara en börda, inte bara för mig, utan också för samhället. Jag skulle därför önska att det här fick en lösning snabbt, så att det inte blir än värre. Ju mer vår återförening fördröjs, desto värre kommer det att bli. Det oroar mig djupt.

Ett annat problem är att när barn fyller arton år innefattas de inte längre i kärnfamiljen och har inte rätt till uppehållstillstånd. Min dotter i Etiopien är, på grund av att allt dragit ut på tiden, numera över arton. Så hon får inte komma. Av den anledningen är hon inte med i den senaste ansökan. Men vad kommer att hända med henne om hon blir kvar? Som ensam kvinna kommer hon vara utsatt och det finns ingen möjlighet att återförenas med oss i efterhand. Detta innebär en psykisk påfrestning för oss alla. Dels att ansökan aldrig blir klar och dels att hon har fyllt arton. Familjen kommer att splittras.

Försörjningskravet

Den 20 juli 2016 trädde lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige i kraft. Lagens syfte var att minska antalet asylsökande i Sverige. Lagen har bland annat inneburit att den som fått ett tillfälligt uppehållstillstånd enligt samma lag och som vill återförenas med sin familj i Sverige måste uppfylla ett försörjningskrav. Försörjningskravet innebär, förenklat, dels att man måste ha en bostad som är tillräckligt stor för den som befinner sig i Sverige, den så kallade anknytningspersonen, och familjemedlemmarna som ska komma hit. Två barn kan dela rum. Dels måste anknytningspersonen ha inkomster som ger möjlighet att försörja familjen. Försörjningsförmågan beräknas utifrån schablonbelopp. Kraven på boende och inkomster måste vara uppfyllda under minst ett år framåt från prövningstillfället. Undantag från försörjningskravet görs bland annat om ansökan om familjeåterförening inkommer till Migrationsverket inom tre månader efter att personen i Sverige har beviljats uppehållstillstånd. Det finns också möjlighet att göra undantag från försörjningskravet om det står i strid med Sveriges konventionsåtaganden att inte bevilja uppehållstillstånd.

Många har svårt att uppfylla försörjningskravet. Det innebär att de inte kan återförenas med sina familjer. I familjer med många barn har anknytningspersonen exempelvis ofta svårt att få tillräckligt höga inkomster för att uppfylla kraven. Många har svårt att hitta anställningar som är varaktiga. Ett annat problem är kravet på ett varaktigt och tillräckligt stort boende. Att det är svårt att komma in på bostadsmarknaden är tydligt för nyanlända i Sverige. Många har därtill, ofta på grund av okunskap, missat att ansöka om familjeåterförening inom tremånadersperioden och undantas därför inte från försörjningskravet. Andra har försökt hinna lämna in ansökan inom tremånadersperioden men inte hunnit. En annan vanlig situation är att en första ansökan gavs in inom tidsfristen, men avslogs av en annan anledning än att försörjningskravet inte varit uppfyllt. Vid en andra ansökan kommer då anknytningspersonen omfattas av försörjningskravet eftersom tidsfristen passerats. En annan följd av att anknytningspersoner inte kan uppfylla försörjningskravet är att barn, i väntan på att deras förälder i Sverige ska uppfylla kravet, hinner fylla 18 år och därmed inte längre ingår i kärnfamiljen. Deras ansökningar om uppehållstillstånd avslås då ofta och de blir kvar när resten av familjen åker till Sverige.

Om rapporten

Sociala Missionen är en allmännyttig ideell förening som sedan starten 1917 har arbetat med att bekämpa orättvisor, ge råd och stöd och driva opinionsarbete på det sociala och diakonala området. Sociala Missionens medlemmar är ett 30-tal församlingar inom Ekuмениakyrkan.

Sociala Missionens två flyktinghandläggare har intervjuat sex personer som påverkas av försörjningskravet. Tolk har använts vid intervjuerna. Berättelserna har transkriberats, anonymiserats och förkortats.

De frågor som ställts och besvarats under intervjuerna har rört varför de berörda familjerna är splittrade, hur familjernas situationer såg ut i hemlandet och vad som föranledde flykten samt hur familjernas framtid ser ut. Andra frågor som ställts har rört hur familjemedlemmarna mår och vilka svårigheter som uppstått på grund av de långa separationerna.

Sociala Missionen vill tacka de sex personer som delat med sig av sina berättelser. De har berättat om sina omständigheter och känslor trots den smärta det många gånger har inneburit för dem. Sociala Missionen vill också rikta ett tack till Isak Nygren som bidragit med illustrationer och Saga Markkula Björkman som formgett rapporten.

Titel: Försörjningskravet - Berättelser om splittrade familjer
Författare: Elias Nygren och Erika Ershammar
Grafisk form: Saga Markkula Björkman
Illustrationer: Isak Nygren
Publicering: Juni 2020